

Mechanické strelné zbrane

Základy loveckej lukostrel'by

Zbrane používané v poľovníctve

ZBRANE							
CHLADNÉ				STRELNÉ			
REZNÉ	BODNÉ	OZDOBNÉ	HISTORICKÉ		MECHANICKÉ	PLYNOVÉ	PALNÉ
			(METNÉ)	(ÚDERNÉ)			
- špeciálne páracie vyvrhovacie, sťahovacie a sekacie nože - univerzálne zatváracie nože a nožičky s poistkou alebo bez poistky	- záražec - dýky a nože s pevnou obojstranne ostrou čepeľou	- tesáky - sekáče	- kopie a meče (kančí meč) - oštep	- mlaty - bijaky	- luky a (kuše) - (praky) - narkotizačné	- (vzduchovky) - (plynovky) - narkotizačné	- (krátke) - - pištole a revolvery - dlhé - - poľovné guľovnice, brokovnice, kombinované a ostatné poľovné strelné zbrane - (historické zbrane, vyrobené do 31.12.1890) - narkotizačné

Poznámka: zbrane uvedené v zátvorke sa v poľovníctve v súčasnosti nepoužívajú

História lovu lukom vo svete

Poľovanie lukom a šípom sprevádza ľudstvo tisícky rokov od doby kamennej (najmä v Severnej Amerike, ale aj Ázii, Európe)

Pôvodní obyvatelia Severnej Ameriky – primitívne zbrane ale nadpriemerné lovecké zručnosti

- **19. storočie** - **prvé združovanie komunity lukostrelcov:**

- 1828 - United Bowman of Philadelphia

- 1878 – Maurice Thompson – The Witchery of Archery

- 1879 – National Archery Association – prvé súťaže dotované vládou

- **20. storočie** - **pokrok v oblasti výzbroje a výstroje**

30. roky - Dr. Saxton Pope a Arthur Young – „**Otcovia novodobého lovu lukom**“

(1923 – Pope – *Hunting with the Bow and Arrow*)

40. roky – Dough Easton – kvalitné hliníkové šípy

50. až 70. roky – Fred Bear, Ben Pearson, Earl Hoyt – kvalitné reflexné luky

Tom Jennings a Allen – prvý výrobcovia kladkových lukov

História lovu lukom vo svete

Prvé lukostrelecké pravidlá:

Bill Wadsworth – zakladateľ
„americkej školy“ N.B.E.F

Promoting Responsible Bowhunting through Education

1967 – New York - vydaná kniha – výučba lukostrelcov, zameraná na informácie o všetkom potrebnom „**PREDTÝM AKO SA ZAČNE LOVIŤ ZVER**“

1979 – transformáciou základných myšlienok vzniká I.B.E.P (**International Bowhunter Education Program**)

V súčasnosti v USA:

- poľuje viac ako 14 mil. američanov (asi 7 % populácie), **44 % z nich loví lukom**
- pribúda 70 000 bowhunterov ročne
- priemerný vek začiatocníkov je 23 rokov
- najpočetnejšie skupiny vo vekových stupňoch od 36 až 55 rokov
- priemerný ročný obrat v odvetví lukostreľby 13 miliárd USD

História lovu lukom na Slovensku

Ako lovecká a bojová zbraň sa luk používal na území Slovenska už v dobe bronzovej; od 13. storočia ho začala nahrádzať kuša.

Vo vidieckom prostredí od 15. storočia bolo používanie luku spojené s výkonom služieb kráľovských lovcov alebo valachov.

Strelenie šípu

- vzdialenosť, ktorú preletí šíp vystrelený z luku dospelým mužom
- dĺžková miera (asi 160-170 m) a násobky
- používala sa pri vytyčovaní pozemkov i vodných plôch.

V 16. storočí sa prestala oficiálne používať (nahradila ju miera **strelenie z pušky**), no v tradičnej metrológii sa používalo strelenie šípu ešte niekoľko storočí.

Legislatíva na Slovensku

Zákon č. 190/2003 Z. z. o zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

■ § 7

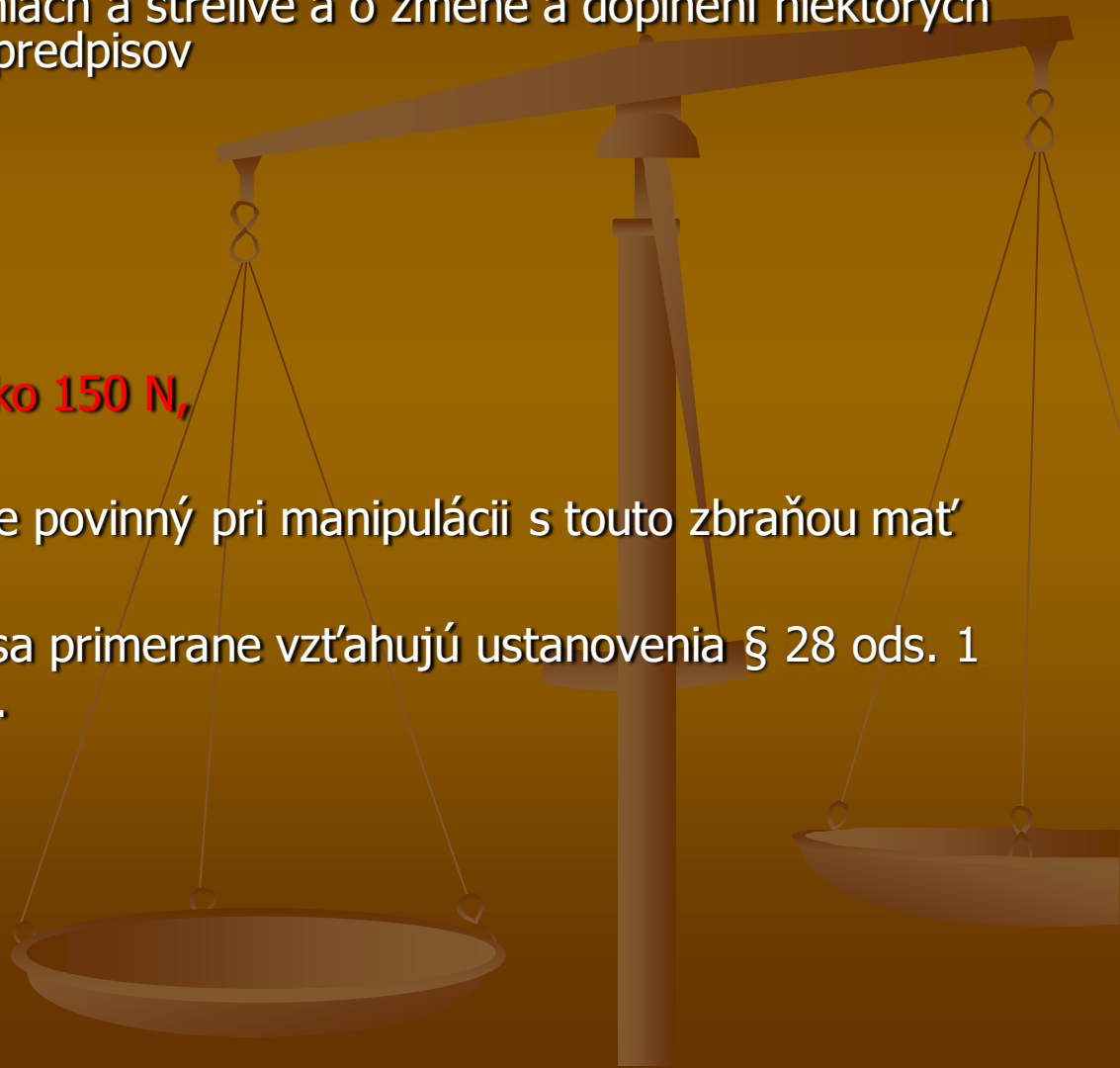
Zbraň kategórie D

(1) Zbraňou kategórie „D“ je:

e) mechanická zbraň,
ktorej napínacia sila je väčšia ako 150 N,

(2) Držiteľ zbrane kategórie D je povinný pri manipulácii s touto zbraňou mať pri sebe doklad totožnosti;

na držiteľa zbrane kategórie D sa primerane vzťahujú ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a), i), j) a ods. 4 písm. b).

Legislatíva na Slovensku

Zákon č. 190/2003 Z. z. o zbraňoch a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

■ § 28

Povinnosti držiteľa zbrojného preukazu

(1) Držiteľ zbrojného preukazu je povinný

a) dbať na zvýšenú opatrnosť pri manipulácii so zbraňou, strelivom,

i) pri manipulácii so zbraňou alebo strelivom podrobiť sa na výzvu príslušníka Policajného zboru orientačnej dychovej skúške, prípadne lekárskeho vyšetreniu, na účel zistenia, či pri manipulácii so zbraňou nie je pod vplyvom alkoholu alebo návykovej látky,

j) bezodkladne oznámiť najbližšiemu policajnému útvaru každé použitie zbrane v nutnej obrane alebo v krajnej núdzi alebo strelbu zo zbrane mimo na to určených priestorov,

(4) Držiteľ zbrojného preukazu nesmie

b) mať pri sebe zbraň alebo strelivo alebo manipulovať so zbraňou, ak je jeho schopnosť na túto činnosť znížená požitím alkoholických nápojov, omamných látok, psychotropných látok, alebo v dôsledku choroby

Legislatíva na Slovensku

Zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č.72/2012 Z. z., 115/2013 Z. z. a 180/2013 Z. z.)

■ § 65

Zakázané spôsoby lovu a iné zákazy

(1) Poľovať na zver možno len spôsobom zodpovedajúcim zásadám lovu a ochrany zveri podľa tohto zákona.

(2) Zakázaným spôsobom lovu ³⁴⁾ zveri je

.....

g) strieľanie zveri z luku alebo kuše
okrem jej lovu lukom

vo zverniciach
s najnižšou napínacou hmotnosťou
220 N

³⁴⁾ § 310 Trestného zákona.

Legislatíva na Slovensku

Koncepcia rozvoja poľovníctva v Slovenskej republike do roku 2030 – Národný program rozvoja poľovníctva a zachovania genofondu voľne žijúcej zveri

Poľovnícka (lovecká) lukostreľba

- **Koncepčné zámery**
- Pripraviť komplexnú metodiku, obsahovú náplň a vzdelávanie v oblasti loveckej lukostreľby na Slovensku. Pripraviť také legislatívne úpravy, ktoré vytvoria základ transparentného systému teoretickej a praktickej prípravy záujemcov o loveckú lukostreľbu.
- Upraviť poľovnícku legislatívu tak, aby bol umožnený lov lukom aj vo voľných poľovných revíroch.
- Zvážiť povolenie lovu pomocou kuše.

Legislatíva na Slovensku

Vládny návrh na zmenu a doplnenie zákona č. 274/ 2009 Z. z. o poľovníctve

■ § 60b

■ **Poľovnícka lukostreľba**

■ Poľovníckou lukostreľbou na účely tohto zákona sa rozumie strelecký výcvik, strelecká súťaž a lov s použitím mechanickej zbrane poľovníckeho kladkového alebo reflexného luku.

■ Odborným orgánom poľovníckej lukostreľby je komora. Komora organizuje a riadi poľovnícku lukostreľbu prostredníctvom poverenej poľovníckej organizácie. Poverená poľovnícka organizácia sa podieľa na tvorbe skúšobných poriadkov pre doplnkovú skúšku odbornej spôsobilosti z poľovníckej lukostreľby, zabezpečuje výchovu, vzdelávanie a strelecké súťaže lukostrelcov, prípravu a vzdelávanie lektorov a skúšobných komisárov ako aj rozvoj poľovníckej lukostreľby.

■ Prípravu a doplnkovú skúšku odbornej spôsobilosti z poľovníckej lukostreľby zabezpečuje pre držiteľov poľovných lístkov komora prostredníctvom poverenej poľovníckej organizácie. Príprava a doplnková skúška sa zabezpečuje v súlade so štandardami medzinárodnej lukostreleckej asociácie.

■ Držiteľ poľovného lístka loviaci lukom musí úspešne absolvovať predpísané skúšky a musí mať pri výkone práva poľovníctva pri sebe doklad o odbornej spôsobilosti pre lov lukom. Používať luk na lov na území Slovenskej republiky môže aj cudzinec, ak je držiteľom poľovného lístka pre cudzincov a preukáže sa, že absolvoval prípravu a skúšky podľa štandardov medzinárodnej lukostreleckej asociácie.

■ Lov zveri lukom možno vykonávať len na základe povolenia na lov zveri vydaného užívateľom poľovného revíru a vstup do poľovného revíru sa musí vyznačiť v knihe návštev.

■ Na lov zveri možno použiť len poľovnícke kladkové alebo reflexné luky s najnižšou napínacou silou 220 newtonov (N) a šípy vybavené loveckými hrotmi o najnižšej hmotnosti 90 grainov (gn). Používanie športových lukov a výcvikových hrotov na poľovnícke účely je zakázané.

História lovu lukom v Európe

Vývoj legislatívy lovu lukom v Európe

Rok:	Krajina a výrok:
1945	Juhoslovanská republika Srbsko reguluje lov s lukom a šípmi.
1953	Nemecko novelizuje zákon o poľovníctve v ktorom zakazuje lov lukom
1967	Dánsko vydáva osobné povolenie pre lov lukom
1986	Portugalsko legalizuje lov lukom
1992	Litva legalizuje lov lukom v plnej miere
1993	Fínsko pripravilo zákon pre lov lukom - dovtedy žiadne smernice ani zák. norma
1993	Maďarsko legalizuje lov lukom v plnej miere
1995	Francúzsko reguluje lov s lukom
1997	Španielsko legalizuje lov lukom v plnej miere

História lovu lukom v Európe

Rok:	Krajina a výrok:
2003	Dánsko legalizuje lov lukom pre srnčiu zver a drobnú zver
2003	Francúzsko novelizuje zákon pre lov lukom - upravuje minimálnu silu náťahu a dĺžku luku
2005	Dánsko robí formálnu zmenu zákona a legalizuje lov lukom v plnej miere
2008	Francúzsko zjednodušuje predpisy pre zahraničných poľovníkov loviacich lukom
2008	Bulharsko legalizuje lov lukom v plnej miere
2009	Slovensko legalizuje lov lukom vo zverniciach
2011	Francúzsko novelizuje zákon a vypúšťa z neho zákonnú úpravy minimálnej sily luku

História lovu lukom v Európe

- 1990 – pri príležitosti 50. výročia založenia CIC v Helsinkách – 6 zakladajúcich štátov, -ustanovujúce VZ EBF European Bowhunting Federation
- prezident Anders Gejer zo Švédska
- v súčasnosti združuje 28 štátov (národných asociácií) z toho v 16 je lov lukom povolený
- 2014 – EBF prijatá v septembri na VZ FACE za člena FACE

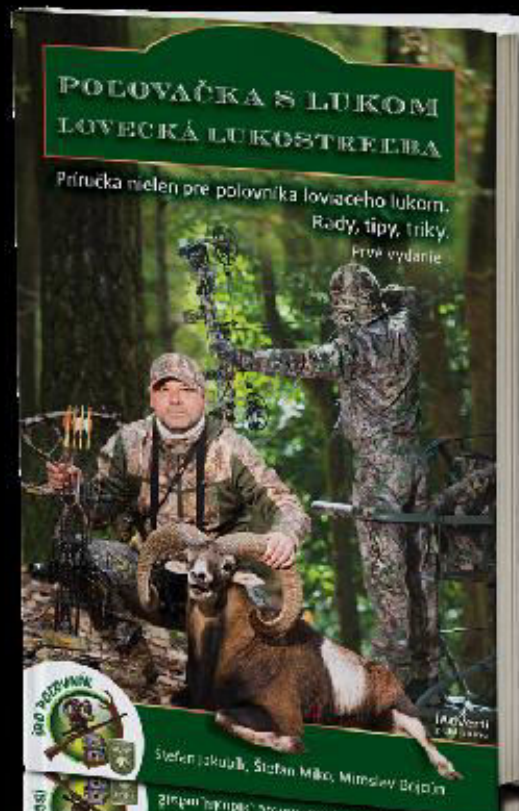
Praktický lov lukom na Slovensku

Slovenské združenie loveckej lukostrel'by je jedinou organizáciou na Slovensku oprávnenou organizovať kurzy lovu lukom (bowhunting) podľa medzinárodných štandardov I.B.E.P (International Bowhunter Education Program).

Hlavnými priekopníkmi poľovníckej lukostrel'by na Slovensku sú p. **Juraj Buchta, Jozef Trizma, ale aj Štefan Jakubík, Štefan Miko a ďalší**

Vďaka úzkej spolupráci s EBF (European Bowhunting Federation) **a NBEF** (National Bowhunter Education Foundation), vysokej kvality obsahu teoretickej aj praktickej výučby, **kvalifikovaným, v zahraničí vyškoleným inštruktorom** s mnohými praktickými skúsenosťami z lovu na Slovensku aj v zahraničí, **je kurz podľa štandardov I.B.E.P. jediný, ktorý je platný v krajinách ktoré vyžadujú špecializované vzdelanie na lov lukom.**

*Tento kurz nevyžaduje rozsiahlu teoretickú prípravu z loveckej lukostrel'by, avšak účastník by mal byť pred začiatkom kurzu natrénovaný **zasiahnuť kruh s priemerom cca 12cm na vzdialenosť 20m**, pri použití poľovníckej výzbroje (šípú opatreného pevným loveckým hrotom).*

Slovakbowhunting
je dobrovoľné záujmové združenie
poľovníkov poľujúcich lukom a priaznivcov
tejto metódy lovu.

Počet slovenských poľovníkov pravidelne
loviacich lukom sa odhaduje na 300 - 450, čo
je zhruba 0,7 % z celkového počtu
registrovaných poľovníkov na Slovensku.

! Nová publikácia !

ROK NA LOVE – LOVECKÁ LUKOSTREL'BA

- Sprievodca loveckou lukostrel'bou pre poľovníkov loviacich lukom
- Druhé, rozšírené vydanie
- Zostavil © Štefan Jakubík
- Copyright © Vydavateľstvo iAdverti, s. r. o., 2018
- **Autori textu © Mgr. Art. Štefan Jakubík, Ing. Štefan Miko, Ing. Tibor Lebocký, PhD.**
- **ISBN: 978-80-8148-665-4**

Kurz podľa štandardov I.B.E.P.

1. Úvod do poľovníckej lukostrelby
2. Bezpečný a zodpovedný lov lukom
3. Výzbroj a výstroj
4. Príprava poľovníka a technika strelby

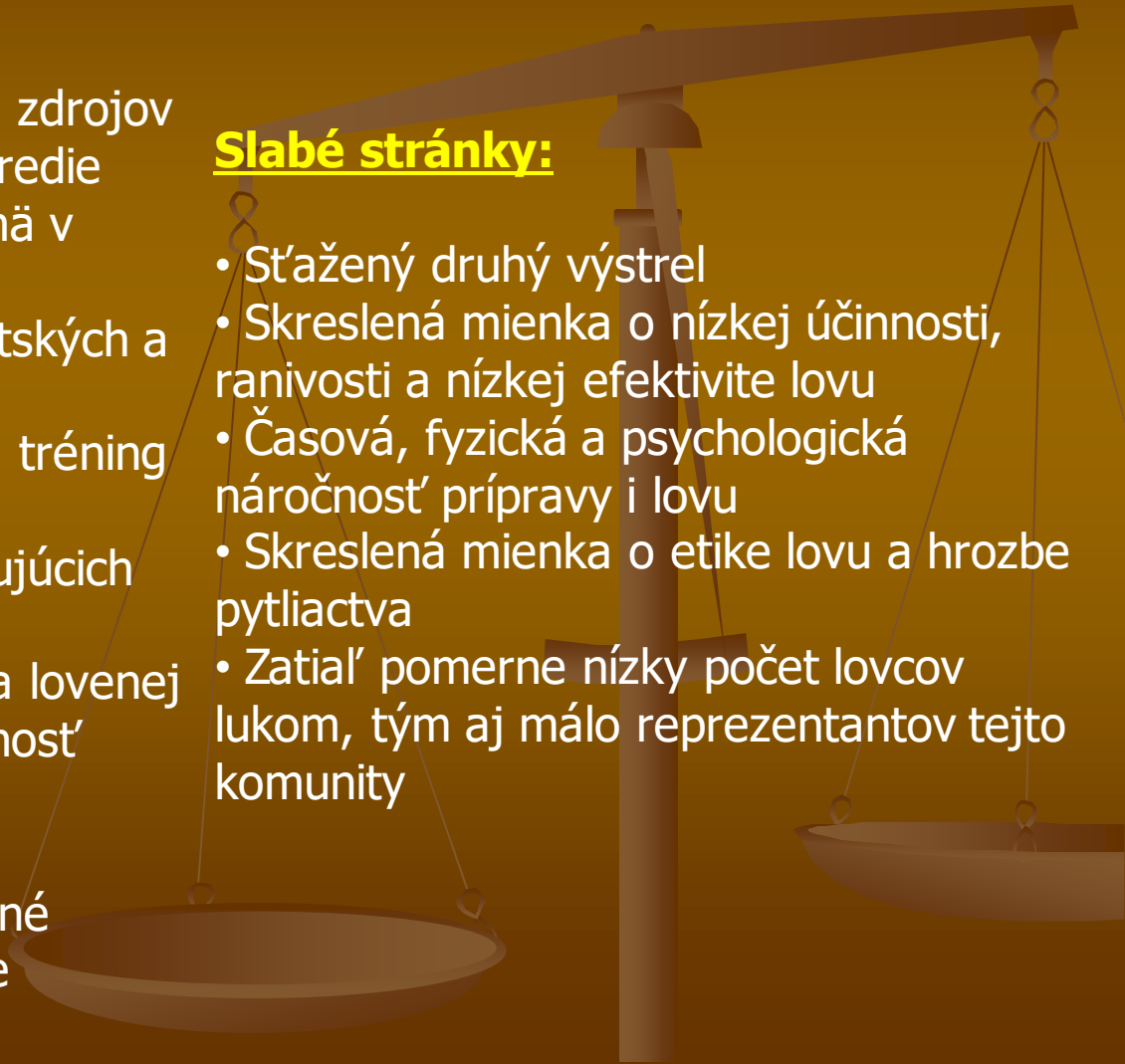
SWOT analýza

Silné stránky:

- Šetrnejšie využívanie prírodných zdrojov a pozitívny vplyv na životné prostredie
- Efektívny manažment zveri najmä v urbanizovaných lokalitách
- Vysoká bezpečnosť = lov v mestských a prímestských revíroch
- Nehlučnosť = viac príležitostí na tréning ale aj znížené vyrušovanie zveri
- Zvyšujúci sa počet krajín legalizujúcich lov lukom
- Dobrá indikácia zásahu/chybenia lovenej zveri (šíp), skvelá ranivosť a účinnosť modernej výzbroje
- Žiadne povolenie ani evidenčná povinnosť, zjednodušené cestovanie so zbraňou cez hranice

Slabé stránky:

- Sťažený druhý výstrel
- Skreslená mienka o nízkej účinnosti, ranivosti a nízkej efektivite lovu
- Časová, fyzická a psychologická náročnosť prípravy i lovu
- Skreslená mienka o etike lovu a hrozbe pytliactva
- Zatiaľ pomerne nízky počet lovcov lukom, tým aj málo reprezentantov tejto komunity

SWOT analýza

Príležitosti:

- Bohatá história a príležitosť na doplnkové poľovnícke i spoločenské vzdelávanie
- Príležitosť pre alternatívnych lovcov (napr. ako sokoliari...), inšpirácia k zlepšovaniu celkových zdatností poľovníka
- Rozvoj poľovníckej turistiky a ekonomiky poľovníctva
- Komunikácia s aj s laickou verejnosťou, estetická rekreácia, terapeutická a zdravotná výzva

Hrozby:

- Nedostatok znalostí a z nich plynúce odsudzovanie lovu lukom poľovníkmi presadzujúcimi lov len z palných zbraní
- (Nad) EÚ i národná legislatíva, nedostatok celkových znalostí o love lukom a šípom (politici, zákonodarcovia, laická verejnosť....)
- Ochránári a politika ortodoxnej „zelenej“ agendy
- Neinformované, alebo zle informovaná média

Účinok šípu s loveckým hrotom na zver

- so špeciálnymi loveckými hrotmi možno úspešne loviť akúkoľvek zver
- usmrť zver porovnateľne rýchlo a rovnako spoľahlivo ako palná zbraň
- silné krvácanie v dôsledku multilaterálnej reznej rany
- zver rýchle hasne následkom pneumotoraxu, hemoragického šoku a nedokysličenia CNS
- zver často silnejšie farbí ako po zásahu guľovou zbraňou

Charakteristika podmienok

- lukostrelec musí loviť častejšie (5 až 10-krát častejšie ako lovec s palnou zbraňou)
- dvojbodové zameriavanie (priezor na tetive a zameriavač), žiadna výkonná optika
- 85 % zveri ulovenej lukom v momente vypustenia šípu v pokoji
- 77 % prípadov bol lukostrelec vo vzdialenosti kratšej ako 20 metrov
- poľovník nemá možnosť pohotového druhého výstrelu
- rozvážnosť a precíznosť lovca a správne umiestnenie zásahu do životne dôležitých orgánov

Lov lukom vs. pytliactvo

Pre absenciu hluku pri výstrele sú okolie (prostredie) a zver menej rušené, preto vznikli mylné domnienky o luku ako nebezpečnej pytliackej zbrani

V skutočnosti ale použitie luku a šípu ako zbrane pytliakov je len minimálne

- s lukom a šípom sa nedá loviť z auta !
- časová náročnosť lukostrelby je pre pytliáčenie nepraktická !
- poľovanie v noci s lukom a šípom je mimoriadne náročné až nemožné !

Lov lukom a poľovnícke zásady

- poľovník sa nachádza v bezprostrednej vzdialenosti od zveri, bližšie ako je jej prirodzená úniková vzdialenosť
- poľovník sa dobrovoľne zrieka relatívne veľkej výhody strelby na väčšiu vzdialenosť za použitia moderných palných zbraní s výkonnou optikou
- poľovník dokáže lepšie posúdiť kritériá selekcie (vhodnosti na ďalší chov) zveri pred ulovením

Praktický lov lukom objektívne preverí fyzickú zdatnosť aj psychickú vyrovnanosť poľovníka, možno ho najlepšie prirovnať k sokoliarstvu

Lov lukom a verejnosť

- poľovanie lukom a šípom je často prijateľnejšie aj pre skupiny ľudí, ktoré sa k poľovníctvu stavajú skôr kriticky a zaujato
- vyrovňovanie šancí poľovníka a lovenej zveri, lovca a loveného je akceptovanou výzvou moderného životného štýlu
- eliminácia najmä kolektívnych spôsobov lovu za použitia najmodernejších loveckých zbraní za účelom dosiahnutia čo najväčšieho výradu je laickou verejnosťou vnímané ako alternatívne a citlivé využívanie prírodných zdrojov
- bezpečnosť pri poľovaní v urbanizovaných oblastiach, mestských a prímestských revíroch je aktuálnym problémom

Zásady bezpečnosti a zodpovednosti pri love lukom

■ Základné bezpečnostné pravidlá:

- Luk a šípy patria do puzdra, najmä šípy s loveckými hrotmi prevážajte alebo prenášajte vždy len v na tento účel určených obaloch
- Luk a šíp skontrolujte pred každým výstrelom vizuálne, prípadné mechanické poruchy ihneď odstráňte, poškodené šípy opravte alebo vyradte
- Šípy, najmä uhlíkové, s porušenou štruktúrou extrémne znižujú svoju pevnosť, hrozí roztriešenie šípu! (výmetová sila a hmotnosť hrotu)
- Tetivu pravidelne voskujte, kladky ošetrujte
- **Z luku nikdy!!! nestrieľajte:**
 - bez úplného sústredenia, koncentrácie
 - naprázdno
 - na horizont
 - bez „backstoppingu“
 - bez jednoznačnej identifikácie prekážok pred a za cieľom
- Šíp zakladajte na tetivu až keď sú vytvorené všetky podmienky pre bezpečnú strelbu, luk so šípmi držte vždy len v smere bezpečnej strelby, prekážky prekonávajte zásadne so šípmi v držiaku či puzdre

- Ak sa uhlíkovému šípu naruší štruktúra, radikálne sa oslabí jeho pevnosť (extrémne sa zníži „spine“)
- Sila vyvolaná tetivou v momente vypustenia vs. váha loveckého hrotu môžu zapríčiniť roztrieštenie šípu a ...

Zásady bezpečnosti a zodpovednosti pri love lukom

■ Základné etické pravidlá:

Etika poľovníckej lukostrel'by je fenomén rovnako dôležitý ako dodržiavanie zákona

Rešpektujte svoje vlastné limity, fyzické (pravidelný tréning a kondícia), psychické (kl'ud a rozvaha), technické (aktuálny stav výzbroje a výstroje).

Rešpektujte spoločenské limity, vypočujte si názory iných, odbornej i laickej verejnosti a robte dobré meno poľovníckej lukostrel'be svojim vyrovnaným správaním a výkonmi na strelnici i v revíri.

Zver sa snažte uloviť jedným správne umiestneným zásahom vhodne zvoleným šípom, a preto nikdy !!! nestriel'ajte:

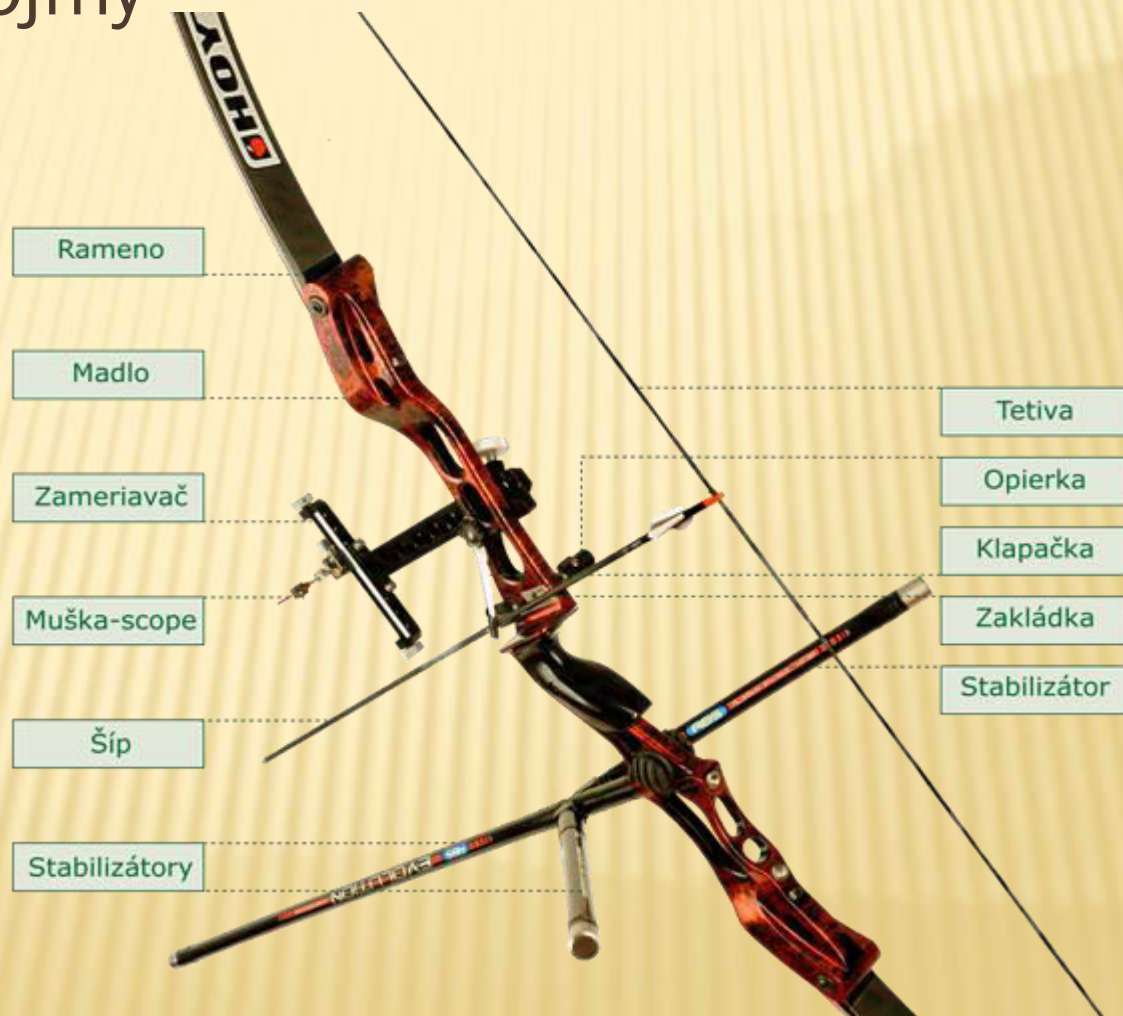
- na väčšiu vzdialenosť, pri ktorej pravidelne dosahujete na strelnici výborné výsledky (5 z 5 vystrelených šípov v kruhu do 12 cm na vzdialenosť 20 metrov)

- na zver, ktorej vitalita nezodpovedá kvalite výzbroje, resp. na zver, ktorá nemá dokonale obnaženú vitálnu oblasť životne dôležitých orgánov

- bez účinnej eliminácie „adrenálínu a loveckej horúčky“

HLAVNÉ ČASTI LUKU

Základné pojmy

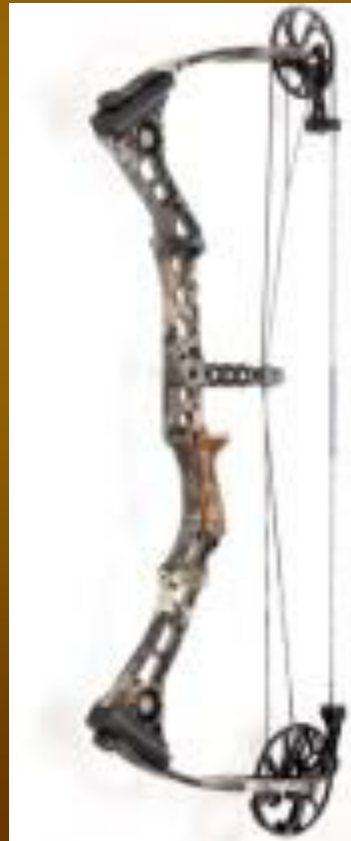
Druhy lukov

Luk sa vyrába iný pre pravákov a iný pre ľavákov. Pravák drží luk v ľavej ruke a tetivu natáhuje pravou aj je označený skratkou "RH" alebo "P". Ľavý luk je označený skratkou "LH" alebo "L".

Luk olympijský

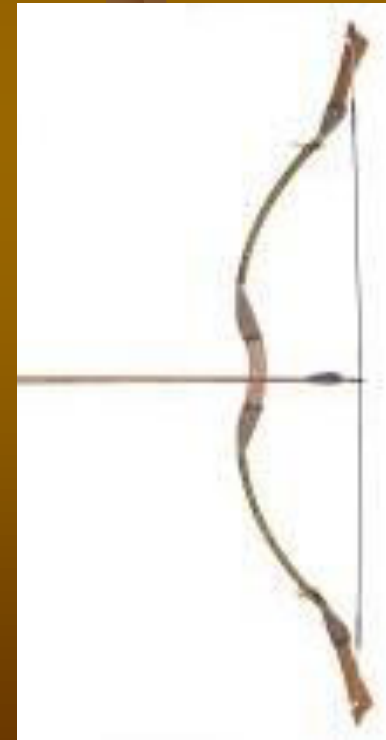

Luk kladkový

Luk lovecký reflexný

- z jedného kusa a lebo skladacie
- maďarské, mongolské, skýtske (historické)
- longbow, anglický, dlhý, priamy luk

Kladkový luk a jeho uživatel'

Príslušenstvo luku

Zameriavače

- jednoduché s H a V mikroposunom (plast, dural, karbon.....)

Dioptre

- s viacerými pinmi, vodováhou, osvetlením (kompozitné materiály)

Príslušenstvo luku

Stabilizátor

- Je príslušenstvo luku, ktoré stabilizuje luk po uvoľnení tetivy. Pre terčovú lukostreľbu sa používa buď jeden dlhý centrálny alebo súprava s jedným dlhým stabilizátorom smerujúcim dopredu a dvoma kratšími smerujúcimi dozadu. Pre lov a 3D streľbu sa používa jeden účinný krátky stabilizátor.

Tlmič

- Je to príslušenstvo, ktoré účinne obmedzuje kmitanie ramien po výstrele. Tlmiče tetivy podstatne znižujú hlučnosť tetivy a sú vhodné najmä pre lov s lukom.

Príslušenstvo luku

■ Tetiva a jej príslušenstvo

Vyrába sa buď zo štandardného materiálu DACRON, alebo z kvalitného menej prietlačného a výkonnejšieho FASTFLIT-u. Omotávacie nite zabraňujú opotrebovaniu tetivy.

■ Zakládka

Je to zariadenie, na ktoré sa položí šíp a fixuje jeho vertikálnu polohu. Pre kladkové luky sa používajú aj tzv. "padacie" zakládky, ktoré sa "postaví" pri natáhovaní luku a okamžite padajú pri výstrele.

SBA
SLOVAK
BOWHUNTING ASSOCIATION

Príslušenstvo strelca

■ Chrániče:

- Prstov

- Ruky

- Hrude

Príslušenstvo strelca

✦ Spúšť'ač

– palcový so šnúrkou

- kliešťový - zápästný

Šípy

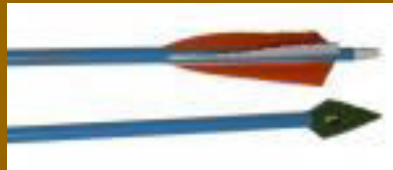
- **Karbónové**

- **Duralové**

- **Drevené
(cédrové)**

- **Laminátové**

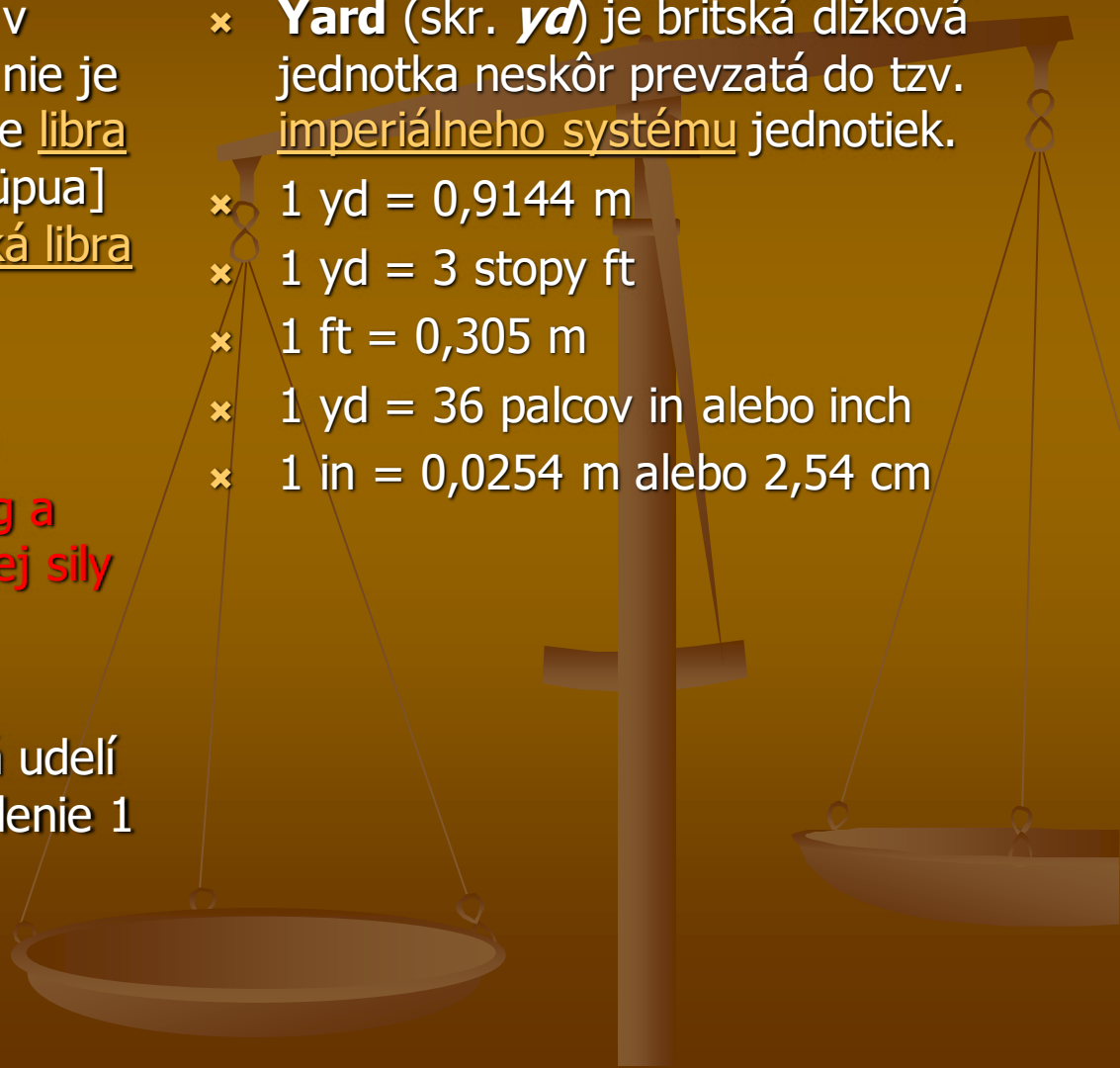
Lukostrelecké miery a jednotky

- × **Libra** (skr. **lb** [v USA aj **#**], v dnešných kontextoch sa, ak nie je uvedené inak, myslí obyčajne libra avoirdupois [vyslov: avuárdüpu] (453,59237 g) alebo metrická libra (1/2 kg)
- × 1 kg = 2,21 alebo cca. 2 lb.
- × 1 kg = 9,81 alebo cca. 10 N
- × **zákonných 220 N = 22,43 kg a teda 49,57 (50) lb. náťahovej sily poľovníckeho luku**

NEWTON – množstvo sily, ktorá udelí telesu s hmotnosťou 1 kg zrýchlenie 1 m/s

- × **Yard** (skr. **yd**) je britská dĺžková jednotka neskôr prevzatá do tzv. imperiólného systému jednotiek.

- × 1 yd = 0,9144 m
- × 1 yd = 3 stopy ft
- × 1 ft = 0,305 m
- × 1 yd = 36 palcov in alebo inch
- × 1 in = 0,0254 m alebo 2,54 cm

FAKTORY OVPLYVNĚJÚCE voľbu šípov

- Rozhodujúce vstupné hodnoty pre voľbu sú nasledovné:

Sila luku – je **skutočná sila** nášho luku pri našom náťahu **meraná silomerom**.

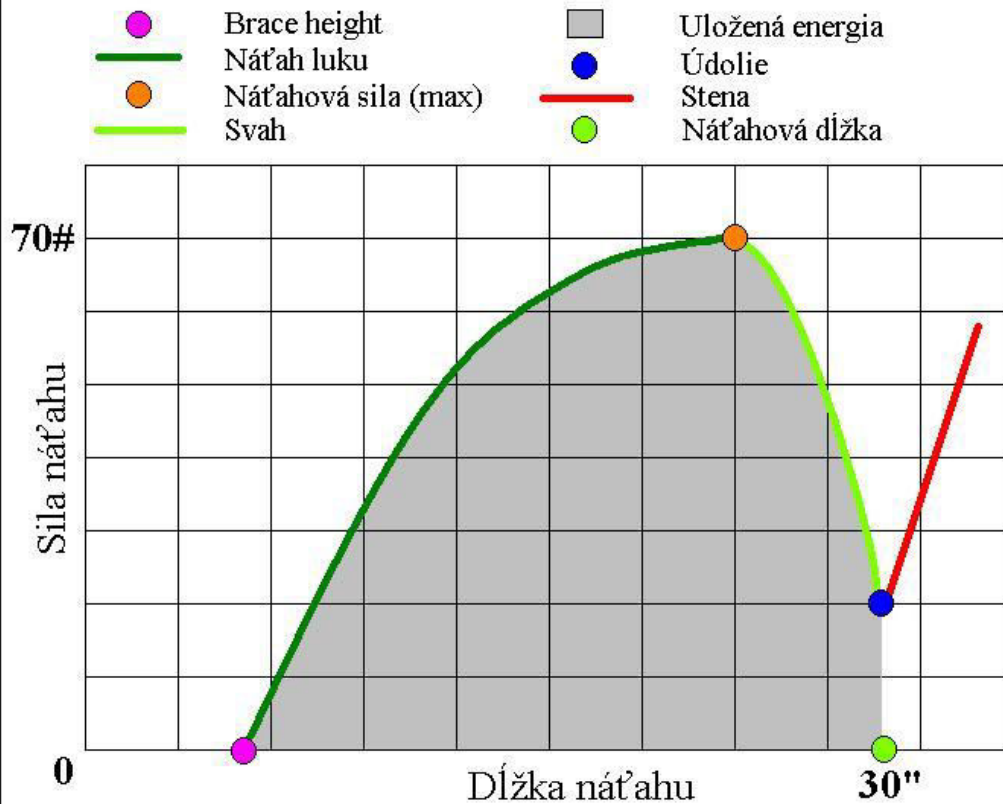
Nie je vhodné dosadiť do tabuľky údaj uvedený na vnútornej strane spodného ramena. Tento údaj je len informatívny a v praxi väčšinou nezodpovedá nameranej hodnote. Náš náťah môže byť úplne iný ako 28", pri ktorom sa merali ramená. **Ak nemáme silomer, tak nám v núdzi pomôže aj poznanie, že každý palec /in alebo "/ pridany alebo ubrany od hodnoty 28" nášho náťahu nám pridáva resp. ubera silu asi o 2 libry!**

Príklad: Ak máme na luku údaj **26# / 28"** (**nát'ahová sila v lb / nát'ahová dĺžka v in**) a náš skutočný náťah je 30" pridáme k hodnote 26 lib. 4 lib. a pri ďalších rozhodovaniach už pracujeme s 30 lib.

Pri kladkových lukoch uvažujeme maximálnu silu luku v momente preklápania kladiiek. Tu nám už obyčajný mincier nepomôže, potrebujeme špeciálny s pamäťou maximálnej hodnoty. Sila luku dosadzovaná do tabuliek býva v librách a ak máme mincier v kilogramoch musíme hodnoty prepočítať. $1 \text{ kg} = 2,2 \text{ lib.}$

Krivka náťahovej sily luku

- Náťahová sila luku a brace-height

- Geometria kladiek a dĺžka náťahu

- Axle – to – axle a efektívnosť

- Vibrácie, presnosť a hluk

- Meranie rýchlosti IBO

FAKTORY OVPLYVNĚJÚCE voľbu šíпов

- Rozhodujúce vstupné hodnoty pre voľbu sú nasledovné:

Dĺžka šípu – je skutočná dĺžka nášho šípu

Dĺžka je meraná od zárezu v končíku po hrot /bez hrotu, len dĺžka trubky/ a je dosadená do tabuľky v palcoch /"/ $1" = 2,54 \text{ cm}$

Dĺžka šípu musí byť **minimálne o 3 cm väčšia** ako je náš náťah, inak by nám šípy padali z opierky, čo je nebezpečné.

http://www.lukostrelba.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=10

Ak máme dve hodnoty môžeme ich dosadiť do tabuľky (<http> alebo príručka)
Ľavú časť použijeme ak máme kladkový a pravú ak máme klasický reflexný luk.

Kde sa nám „pretne“ sila s dĺžkou šípu tam klikneme myšou a otvorí sa nám tabuľka s doporučenými šípmi.

Zoradené sú od hora dole **podľa hmotnosti**, ktorá je v pravom stĺpci rozkliknutej tabuľky uvedená **v grainoch 1gn/grain/ = 0,064 gramu**.

Stredný stĺpec nám udáva typ šípu. Tie sú pre lepšiu orientáciu zotriedené podľa ceny

Príklad:

- **X10** - najdrahší a najkvalitnejší karbonový šíp špeciálne vyrobený pre streľbu na 70m
- **ACE** – vysoko kvalitný karbonový šíp cigárového tvaru
- **HYPER SPEED** – ultralahký karbonový šíp
- **ACC** – kvalitný karbonový šíp hlavne pre kladkové luky
- **RdIn/Ex/En** – celokarbonový tenkostenný ľahký šíp REDLINE/EXTREME/ENERGY
- **X7** – Vysokokvalitný duralový šíp pre halovú a 3D streľbu
- **XX75** – Kvalitný duralový šíp pre všeobecné použitie
- **Racing** – celokarbonový šíp výberový
- **Fun** – celokarbonový šíp nevýberový.

[illegible]

Výber vhodného šípu

- **Hmotnosť** – min. 5 gn./lb. náťahovej sily (pre 70 lb. luk min. 350 gn.); max. 9 gn./lb. (pre 70 lb. luk max. 630 gn.)
- **FOC** – (front of center), vzdialenosť Ť šípu od jeho stredu.
Optimum 10 až 15 %. Napr. pri 30" šípe Ť posunuté o 3" dopredu, FOC = 10 %
- **Ohybnosť** – (static spine SS/dynamic spine DS)
 - **SS** je priehyb šípu v palcoch pri podopretí 29" šípu vo vzdialenosti 28", ak zaťažíme šíp závažím 1,94 lb. (880 gramov)
 - **DS** je ohyb pri výstrele, ovplyvňujú ho faktory:
SS, dĺžka šípu, hmotnosť hrotu, sila luku, váha šípu

Výber vhodného šípu

- × **Dĺžka a priemer** – dĺžka musí (!) byť prispôsobená nátahovej dĺžke strelca a byť v súlade s bezpečnou hmotnosťou šípu.
- × Platí, že menší priemer = väčšia prieraznosť, menší vplyv vetra ale (!) náročnejší „experimentálny tuning luku“. Priemery – odchýlka +/- 0,001(0,003) až 0,002(0,006) palca.
- × **Materiál** – hliníkové (AL), uhlíkové (CRB), kompozitné (CRB jadro+AL plášť)
- × **Krídeltká** – prírodné perie alebo plastové letky.
Tri základné typy lepenia krídeliek:
 - a) rovné (straight)
 - b) pod uhlom (offset)
 - c) špirálové (helical)

Stabilizačné pravidlo!

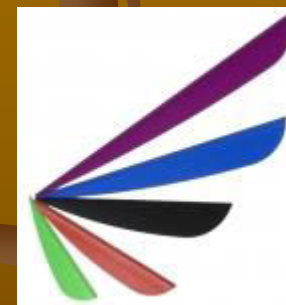
Plocha krídeliek musí byť väčšia ako plocha čepeliek loveckého hrotu a krídelka majú byť lepené pod uhlom alebo špirálovite!

Hroty, pierka a končíky šípov

- Hroty - terčový - lovecký

- Pierka, krídielka

- Končíky

SBA
SLOVAK
BOWHUNTING ASSOCIATION

- Výber hrotov

- Hroty na malú zver
- Usmrcujú šokom
- Do veľkosti zajaca
- Často používané s krídelkami Flu-Flu

- Hroty s pevnými čepeľami
- Počet čepeľí a ich uhol
- Tvar a konštrukcia špicu hrotu
- Priemer reznej rany a uhol čepeľí

-Mechanické hroty

- Lepšie letové vlastnosti
- 20% viac energie
- Menšia a stredná zver
- Spôsob otvárania
- Počet čepelí
- Šírka reznej rany
- Iné FOF ako terčové

- Kombinované LH
- Spájajú výhody oboch
- Menšia prenikavosť ako s pevnými čepeľami
- Extrémne široká rezná rana

Terče a příslušenství

- Terče a terčovnice

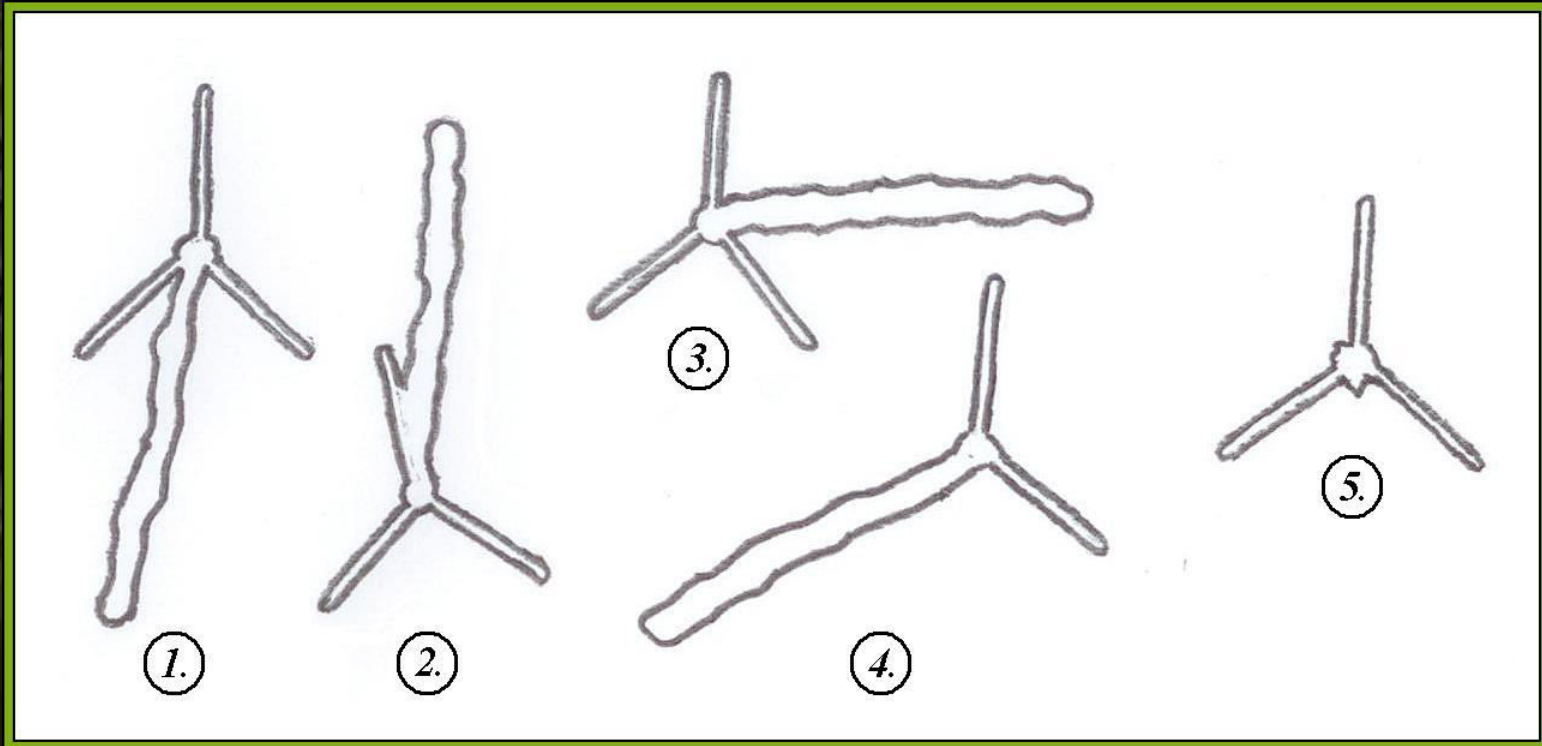

- Příslušenství

Korekcie a nastreľovanie

- Papierový test

Korekcie a nastreľovanie

- 1. koniec šípu s krídelkami je vyššie ako hrot šípu, musíme posunúť umiestnenie konca šípu na tetive smerom dole.
- 2. hrot šípu je vyššie ako krídelká, musíme posunúť umiestnenie konca šípu na tetive smerom hore.
- 3. koniec šípu s krídelkami je vľavo od hrotu šípu, musíme posunúť základku smerom doľava (pri pohľade od strelca).
- 4. koniec šípu s krídelkami je vpravo a vyššie ako hrot šípu, musíme posunúť umiestnenie konca šípu na tetive smerom dole a posunúť základku smerom doprava (pri pohľade od strelca).
- 5. šíp opúšťa správne nastavený luk rovno a v papieri necháva iba malú dierku v strede troch rezov po krídelkách.

Technika streľby

- Krok 1 Založenie šípu:

Poloha luku: opretý o stehno, aby sa minimalizovali pohyby

Oči zamerané na cieľ: počas zakladania šípu pohľad nespúšťať z cieľa

Odporúčame trénovať založenie šípu "intuitívne" bez toho, aby bolo potrebné pri zakladaní šípu sledovať bod založenia šípu.

- Krok 2 Postoj:

Postoj strelca: ramenom ruky, v ktorej držíte luk smerom k cieľu, agresívny postoj, mierny predklon

Poloha nôh: chodidlá vodorovne

Poloha bedier: v jednej línii s cieľom, bedrá neotáčať k cieľu!

Poloha ramien: v jednej línii s cieľom, ramená neotáčať k cieľu!

Poloha hlavy: otočená k cieľu, jemne vztýčená a bez predklonu!

Technika streľby

- Krok 3 Poloha rúk:

Ruka na luku:

Tlakový bod: lokalizujte a zachovajte nemenný

Stredová línia: lokalizujte stredovú líniu na rukoväti luku

Uvoľnite ruku na luku: ruka luk nezviera, len stabilizuje
(odporúča sa používať remienok)

Ruka s mechanickým spúšť'ačom:

Hlavnou výhodou mechanického spúšť'ača by malo byť zabránenie "očakávanému výstrelu".

Zosilniť tlak na spúšť, spúšť však "nedotlačiť"!

Uvoľnené svalstvo rúk v oblasti predlaktia

Technika streľby

- Krok 4 Rozhodnutie:

Zvoľte cieľový bod: nepozerajte sa na cieľ ako celok

Určite vzdialenosť: pokiaľ ste vzdialenosť nemerali pred náťahom, ale len odhadli, nespochybňujte svoj odhad

Vizualizujte si cieľový obraz

- Krok 5 Dýchanie:

Upokojujúce dýchanie: pred napnutím luku sa zhlboka nadýchnite a úplne vydýchnite

Dýchanie počas streľby: pri zdvihnutí luku sa zhlboka nadýchnite a napnite luk a počas ukotvenia vydýchnite. Pri mierení sa zhlboka nadýchnite, tak aby sa vytvoril potrebný tlak v dýchacích cestách. Potom dych zadržte a vystreľte.

Technika streľby

- Krok 6 Náťah:

Chrbtové svalstvo: Pri náťahu zapojte veľké chrbtové svaly

Ramená: spustite dolu, línia ramien je približne rovnobežná s líniou hrotu a tetivy

Lakeť a ruka na luku: fixované a otočené smerom von

Vyrovnanie: priama línia vedúca lakťom, predlaktím, cez mechanický spúšťač až k hrotu šípu!

Uvoľnené svalstvo: od náťahu po ideálny výstrel môže uplynúť dlhší čas, preto odporúčame svalstvo radšej uvoľniť, pri zachovaní správnej polohy